

Alþingi
Erindi nr. þ / 38 / 2318
komudagur 17.5.2010

ORKUSTOFNUN

Grensásvegur 9
108 REYKJAVÍK
os@os.is

Sími - 569 6000
Fax - 568 8896
http://www.os.is

Alþingi - Nefndasvið
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 14. maí 2010
Tilvísun: 2010040014
Bréfalykill: 50.11
Verknúmer: 1227000

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um skeldýrarækt, 522. mál.

Orkustofnun hefur borist erindi sjávarútvegs- og landbúnaðarnefndar Alþingis, dags. 30. apríl 2010, þar sem óskað er umsagnar Orkustofnunar um frumvarp til laga um skeldýrarækt, 522. mál.

Almennt.

Orkustofnun vekur athygli á því að í athugasemdum við frumvarpið kemur fram að það er samið í sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytinu að tilhlutan samráðshóps um kræklingarækt sem ráðherra skipaði 26. nóvember 2008. Hlutverk samráðshópsins var að *samþætta* starf ríkisstofnana og koma með tillögur til ráðherra um fyrirhuguð ræktunarsvæði sem færu í heilnæmiskönnun og mat á tíðni eittraðra svifþörunga.

Í ljósi framangreinds veltir Orkustofnun því fyrir sér hvernig hlutverk stofnunarinnar varðandi efnistöku af hafsbotni, í samræmi við lög nr. 73/1990 um eignarrétt íslenska ríkisins að auðlindum hafsbotnsins, sbr. 1. mgr. 6. gr. laganna og erindisbréf þar um, hafi verið samþætt nýtingu samkvæmt frumvarpi að lögum um skeldýrarækt. Í þessu samhengi kemur einnig til skoðunar hlutverk Orkustofnunar samkvæmt lögum nr. 13/2001 um leit, rannsóknir og vinnslu kolvetnis og lögum nr. 57/1998 um rannsóknir og nýtingu á auðlindum í jörðu.

Orkustofnun vekur athygli á því að ekki hefur verið gerð nein heildræn áætlun eða heildarskipulag um nýtingu á þeim auðlindum sem um ræðir, hvorki innan né utan netlaga. Orkustofnun veltir því fyrir sér hvort sá möguleiki geti verið fyrir hendi að þau svæði sem stofnunin hefur gefið út sérleyfi fyrir, til efnistöku af hafsbotni, verði einnig skipulögð sem ræktunarsvæði fyrir skeldýr. Orkustofnun hefur frá því í júní 2009 gefið út sérleyfi til tíu ára, til efnistöku af hafsbotni, fyrir 15 svæði í Kollafirði, Hvalfirði og sunnanverðum Faxaflóa. Sömu spurningar vakna varðandi þau víðáttumiklu svæði sem nú eru í gildi leitar- og rannsóknarleyfi á fyrir kalkþörungaset, þ.e. Miðfjörð, Hrútafjörð og Steingrímsfjörð í Húnaflóa, innanvert Ísafjarðardjúp, Dýrafjörð, Tálknafjörð og Patreksfjörð. Sömu leiðis vakna spurningar varðandi aðra þá nýtingu sem Orkustofnun er leyfisveitandi fyrir

Þá bendir Orkustofnun á að á stórum svæðum meðfram ströndum landsins er lítið sem ekkert vitað um auðlindir á, í eða undir hafsbotni og því sé varhugavert að leggja slík svæði undir skeldýrarækt til 7 ára í senn, sbr. 9. gr. frumvarpsins. Að öllu framangreindu sögðu telur stofnunin brýna þörf á kveðið verði á um skipulagsvald utan netlaga í heildarlöggjöf um skipulag og að heildrænt skipulag verði gert fyrir hafsbotninn við Ísland, bæði innan og

utan netlaga.

Orkustofnun sem umsagnaraðili.

Einungis er gert ráð fyrir að Orkustofnun veiti umsögn um skipulag og skiptingu ræktunarsvæða meðfram ströndum landsins, skv. 5. gr. frumvarpsins. Í ljósi þess sem að framan hefur verið rakið leggur Orkustofnun ríka áherslu á að stofnunin verði gerð að lögbundnum umsagnaraðila í öllum þeim tilvikum þar sem umsagna skal aflað, þ.e., auk 5. gr., skv. 6., 7., 9. og 17. gr. frumvarpsins.

Af athugasemdum við frumvarpið er og erfitt að átta sig á því af hverju Umhverfisstofnun og Náttúrufræðistofnun Íslands eru stundum tilteknaðar sem umsagnaraðilar en ekki alltaf, eins og t.d. Siglingastofnun Íslands.

Um einstakar greinar.

Í **11. tölul. 3. gr.** er hugtakið *þörungaeitur* skilgreint. Hugtakið kemur þó hvergi annars staðar fyrir í frumvarpinu.

Ankannalegt er að *ræktun* og *skeldýrarækt*, sbr. **6. og 9. tölul. 3. gr.**, eru skilgreind með nákvæmlega sama hætti. Nær væri að styðjast í frumvarpinu við annað hugtakið en sleppa hinu.

Í athugasemdum við **5. gr.** frumvarpsins segir m.a.: „Nauðsynlegt þykir að setja reglur um skipulag um hvers konar nýtingu strandsvæða þar sem tekið er tillit til þeirra fjölmörgu hagsmunaárekstra sem geta orðið á milli þeirra sem vilja nýta strandsvæði með einum eða öðrum hætti, sem eru t.d. landeigendur, eigendur sumar- eða heilsárshúsa, eigendur netlaga, æðarbændur, veiðiréttarhafar, sjófarendur, fiskeldisaðilar, aðilar sem nýta þara eða þörungum o.fl.“ Hér er ekkert minnst á nýtingu þeirra auðlinda sem Orkustofnun er leyfisveitandi fyrir, s.s. mól og sand, skeljasand, kalkþörungaset, málma, olíu og gas.

Orkustofnun vekur athygli á því að ræktunarsvæði innan netlaga hljóta að falla undir skipulags- og byggingarlög nr. 73/1997 og því vafasamt að fela ráðherra skipulagsvald á þeim svæðum án þess að skýrt sé kveðið á um valdmörk milli skipulagsvalds ráðherra og sveitarfélaga. Varðandi skipulag utan netlaga bendir Orkustofnun á að þar væri einnig æskilegra fyrirkomulag að almennt skipulag yrði gert eða einhvers konar áætlun þar sem tekið yrði tillit til allrar mögulegrar nýtingar og því ekki séð að slíkt vald ætti að vera á höndum einhvers eins ráðherra. Í þessu sambandi vísar Orkustofnun til framangreindra athugasemda í almenna kafla þessarar umsagnar og veltir því fyrir sér hvort ein tegund nýtingar geti með þessum hætti öðlast forgang gagnvart annarri tegund nýtingar. Þó er hvergi skýrt kveðið á um slíkt og því hæpið að sú verði raunin en eftir stendur þó spurning um hvernig hin fjölbreytta nýting á, í og undir hafsbotni verði samræmd.

Orkustofnun telur rétt að í **6. gr.** frumvarpsins verði kveðið á um skyldu ráðherra til að afla umsagna. Þá ítrekar Orkustofnun fyrri athugasemdir um að stofnunin verði gerð að lögbundnum umsagnaraðila skv. 6. gr.

Orkustofnun ítrekar fyrri athugasemdir um að stofnunin verði gerð að lögbundnum umsagnaraðila skv. **7. og 9. gr.** frumvarpsins.

Orkustofnun rekur augun í að **12. gr.** frumvarpsins ber heitið **Eftirlit og skýrslugjöf** en í

greininni er ekki fjallað um skýrslugjöf.

Orkustofnun telur rétt að í 17. gr. frumvarpsins verði kveðið á um skyldu ráðherra til að afla umsagna og ítrekar fyrri athugasemdir um að stofnunin verði gerð að lögbundnum umsagnaraðila skv. 17. gr.

Að öðru leyti gerir Orkustofnun ekki athugasemdir að svo stöddu.

Virðingarfyllst

Bryndís G. Róbertsdóttir

Valborg Steingrimsdóttir